

6. Малиновський В. Я. Державне управління [Текст] : навч. посіб. / В. Я. Малиновський. – К. : Атіка, 2009. – 608 с.
7. Мескон М. Х. Основы менеджмента [Текст] / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури; пер. с англ. – М. : Дело ЛТД, 1994. – 262 с.
8. Оболенський О. Ю. Державна служба [Текст] : підручник / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2006. – 472 с.
9. Политологический словарь [Текст] : в 2 ч. Ч. 1. – М. : Луч, 1994. – 224 с.
10. Райт Г. Державне управління [Текст] / Г. Райт ; пер. з англ. – К. : Основи, 1994. – 432 с.

Рецензент: Корецький М.Х., д.держ.упр., професор.

УДК 003+001.8. 30. 354

Ільницька Л.В.,
канд. філос. наук, м. Київ

ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ "АНТИКРИЗОВОГО БУТТЯ" В КОНТЕКСТІ ПЕРСПЕКТИВ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОСТОРУ СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

У статті розглядаються перспективи дослідження інформаційно-аналітичного простору соціального управління. Сформульовано принципи авторської концепції щодо теоретичного застосування феномену "антикризового буття".

В статье рассматриваются перспективы исследования информационно-аналитического пространства социального управления. Сформулированы принципы авторской концепции теоретического использования феномена "антикризисного бытия".

The article light up the prospects of the information and analytical activity prospects of the social management's sphere. The theoretical principles of the author's conception of the "anti-crisis being" phenomenon are formulated.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Нагальність запропонованого дослідження визначається характером площини поглиблення вимірів світової кризи. На сьогоднішній день вивчення процесів стогнації поза економіко-політичним полем вимагає звернення до інших теоретичних площин. Тому і наданий контекст співвідношення – це дослідження феномену "антикризового буття", який актуалізується за рахунок механізму поєднання двох науково-теоретичних сфер дослідження: соціального управління, а також інформаційно-аналітичної діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. З приводу запропонованого кола проблем, навіть не співставляючи загально-визначальний зв'язок кожної окремої змістовної одиниці об'єднаної авторської тематичної ланки – контекст феномену "антикризового буття", сутнісна встановленість якого розкривається через еквівалентну суміжність соціального управління, а також інформаційно-аналітичного

забезпечення, існує обмежена кількість досліджень. Врівноважене діагностування елементів заданої проблематики вказує на можливість залучення наукових розробок, в яких ідея кризи розкривається через системні напрацювання принципів соціально-філософського буття. Саме в цьому контексті дослідження Базалука О. О., Іл'янович К. Б., змістовно доповнюють сполучники необхідних рівнів адаптації щодо встановлення понятійного рівня призначення феномена "антикризового буття". Обидва вітчизняні дослідники аналізували і виводили шляхи бар'єрної сутності кризи в умовах техногенної цивілізації. Так, Базалук О. О. вивчав кризу системи "людина-природа" в соціально-філософському аспекті, а Іл'янович К. Б. – антропологічну кризу. Низка робіт, присвячених пошуку соціально-економічного обгрутування невідворотних процесів, демонструють практичний аналіз і методи світового досвіду подолання кризового стану: Гальчинський А. С. "Криза і цикли світового розвитку" [1], колективне дослідження, за загальною редакцією Жаліло Я. А. "Економічна криза в Україні: виміри, ризики і перспективи" [2].

Ідеї подолання кризового стану широко обговорюються і на всеукраїнському рівні, наприклад на XIV-й науково-практичній конференції: "Модернізація сучасного суспільства: шляхи розвитку інноваційно-інвестиційної моделі економіки України" (Феодосія, 2012) [3].

Варто відзначити науково-методологічні розробки Поліщука В. М., який аналізує кризу як явище саме у феноменологічному контексті, а також Шембель Ю. С., яка присвятила своє дослідження "пошуку обгрутування комплексу заходів антикризового управління" [4].

Невирішені раніше частини загальної проблеми, яким присвячується стаття. Предметний простір дослідницьких аспектів зрушення феномену "антикризового буття" у сферу актуальних наукових пошуків, підкреслює авторську концепцію сполучення завдань інформаційно-аналітичної діяльності і соціального управління, яка обумовлена обмеженим поглядом на кожну із частин запропонованої проблематики, проте докорінно співвідноситься з нагально-необхідними вимогами сьогодення – подолати стогнаційні процеси.

Мета і завдання дослідження. Мета статті – це виявити перспективи дослідження феномену "антикризового буття", залучаючи при цьому, науково-теоретичні принципи інформаційно-аналітичного простору соціального управління.

Виклад основного матеріалу. Джерела усунення "впливових антивекторів", саме тих кризових явищ, які заважають стабільному соціальному руху і розвитку, беруть свої витoki у різних за предметною сутністю міждисциплінарних підходах. Запропонована проблематика звертається до теоретичних засобів інформаційно-аналітичної діяльності та соціального управління. Слід підкреслити, що саме економічні, політичні важелі впливу на критичні зміни, демонструють спільне самоузгоджене укорінення – звернення до категорії управління як до ресурсного чинника полісутнісного врівноваження.

Межі схоплення кризового відчуття сучасної історії поглинають ті рівні, які неможливо втративши віднайти, і на вимогу часу, трансформовані соціальні потреби, відкидаючи зайве, вже перебувають у інформаційному ритмі, перетворюючи дійсність у потужний еквівалент налаштування суспільства на соціальне майбуття. Нерівномірний перехід до рівня інформаційного суспільства підкреслює необачне ставлення до процесів модернізації, втрачаючи координацію при швидкісних неконтрольованих змінах під дією зовнішніх чинників витрачається багато зусиль задля пошуку рівноваги.

Механізми подолання кризи детермінують і свою теоретичну аргументацію. Чи можливо сталим ритмом наукового обігу "з середини" проаналізувати "не гармонійний соціальний розвиток", який і призвів до кризового становища? Відповідно і авторське поняття феномен "антикризового буття" цілеспрямовано звертається до таких науково-теоретичних сфер, програми яких є мало дослідженими – це і соціальне управління, а також інформаційно-аналітична діяльність. Координація цих двох потужних сполучень дозволить, на нашу думку, простежити асиметрію, яка не дозволяє врівноважити систему, зрозуміти дистанцію меж поглинання "кризовості". Зрештою, пропозиції по виходу з кризової ситуації – це пошук збалансованої структури, розуміння якої безпосередньо взаємопов'язане з поняттям системи. "Структура – це система трансформацій, яка включає в себе системні закони" [5, 5]. Яка ж зі сфер життя координує і несе відповідальність за баланс структури?

"Збалансовані структури сьогодення" демонструють нову сферу глобалізованого інформаційного рівня – інформаційно-аналітичний простір соціального управління. Поєднання інформаційно-аналітичної діяльності і соціального управління у простір іншого наукового дослідження вимагає якісно-нового понятійного спектру аргументації, який, в свою чергу, буде ефективніше модулювати наукову дійсність. Таким чином, базисне опрацювання "феномену антикризового буття" вимагає чітких теоретичних викладень, а розробка докорінно-нагальних пунктів соціального призначення відзначається складністю – потребує інших винайдень і інструментарію. Російський дослідник В. П. Котенко аналізуючи "філософію технічної реальності як феномен і концепт", підкреслює не належний аналітичний супровід і віддалення сфер впливу сучасної вітчизняної філософії від укріплюючих можливостей резонансного поширення глобалізованих якостей інформаційно-технічного буття. Досліджуючи феномен "антикризового буття" варто навести слова Котенко В. П.: "Сучасний стан філософського дослідження світу техніки можна охарактеризувати наступним чином: більшість компонентів лише торкається філософської проблематики, ... відсутня системна і гарно вибудована концепція філософії технічної реальності і кожного її феномена" [6, 451]. Функції відповідальності, скерованості належним чином підпорядковані теоретичному простору соціального управління як змістовної сфери філософії управління, до якого і можна віднести феномен

"антикризового буття". Варіації розуміння понятійного контексту соціального управління цілеспрямовано підпорядковуються такому об'ємно-структурованому комплексу як системний аналіз. Російський дослідник Іванов В. Н. стверджує, що "соціальне управління вивчає оточуючий світ у цілісній системі впливів на усі галузі за для досягнення головної мети суспільства – підвищення якості життя" [7, 8]. Колектив авторів вітчизняного навчального посібника "Інформатизація управління соціальними системами" пропонує наступне визначення соціального управління: "Це складна динамічна система, кожний елемент якої продукує, передає, сприймає, перетворює регулюючі впливи таким чином, що вони зливаються врешті-решт в те, що потрібно суспільству, – задану впорядкованість суспільного життя" [8, 24]. Загальний фактор дослідницьких механізмів запропонованих визначень акумулює ідею системності як єдиного цілого. Принципи системності, розповсюджуючи первинність узагальнення, дотичні і до регулювання потужностей інформаційного впровадження. Розглядаючи поняття "інформаційно-аналітичного налаштування соціального простору", варто підкреслити вагомість такої категорії як "інформаційна система", внутрішній мотив якої обумовлений зазначеною сутністю системного аналізу. "Під категорією "інформаційна система" ми розуміємо організаційно упорядковану і оформлену множину даних, інформаційних потоків, каналів зв'язку, технічних і технологічних засобів, що забезпечують взаємозв'язок між елементами системи управління з метою її ефективного функціонування і розвитку" [8, 35]. Ця теза чітко демонструє внутрішній взаємоузгоджений баланс структури управління – системний зв'язок цілеспрямованої сутності балансу гармонійного поєднання інформаційної і соціальної площини, а також аргументує авторську концепцію дослідження "інформаційно-аналітичного простору соціального управління", де так само поєднуються еквіваленти інформаційного і соціального налаштування. "З погляду теорії гіперсистем інформаційна система є підсистемою другого порядку до системи першого порядку – управління соціальними системами" [8, 36]. Обопільність компонентів ускладнення при налаштуванні на скерованість демонструє поступову дієвість, підпорядковану функціонально-понятійними ланками: "інформаційна система" та "соціальна система". В свою чергу, "комплексні системні простори", у своїй доцільності, рівновимірно споріднені контекстною сутністю дослідження феномену "антикризового буття", оскільки саме ресурсний зв'язок на очікування подальших перспектив, а також розкриття потенційних можливостей ефективного управління щільно пов'язані з аналітикою системного простору чільних сфер інформаційного та соціального буття, як структурно-методологічними якостями системи. Таким чином, американський соціолог Талкотт Парсонс при дослідженні нових тенденцій структурно-функціональної теорії звертає увагу на те, що "використання поняття структури тримається на аналізі аспектів системи, котрі для певної мети можуть розглядатися як

надані саме таким чином, що їх опис може торкатися лише певних властивостей, які мають значення для їх відношення з іншими пов'язаними з ними елементами" [9, 677].

Якості вдосконалення інформаційної бази, перетворюючі елементи якої невинно впливають на структуру нашого життя, призводять до примноження загальної площі ресурсних знань – це вимагає ретельніше створювати балансуєчі структури, в свою чергу, це і є одним із завдань інформаційно-аналітичної діяльності. Головний аспект безпеки сьогодення зводиться до відповіді на запитання: чи в змозі сучасна людина керувати великими блоками соціально-важливої інформації, конкуруючи при цьому за право впливати і створювати соціально-резонансні акценти, трансформуючи реальність, і не змінюючи при цьому вартість найвищої цінності – людського життя? Варто при цьому приділити увагу ще одному питанню: якою ж має бути дія аналітичного спрямування? Бо, зрештою, не тільки механістичне накопичення інформації стверджує ролі міжпредметного сполучення соціального управління та інформаційних важелів. Карл Ясперс так описує повсякденне одноманіття типових ситуацій відбору повсякчасно циркулюючої інформації: "зовнішній процес ...такий: збирають матеріал – спостереження, ремінісценції, наочні уявлення, замітки, усе те, що прямує до нас із джерел... це веде до безкінечності. Через якийсь час усе це, відчуте окремо й інстинктивно важливим, ми намагаємося певним чином упорядкувати" [10, 26]. За Ясперсом існує інстинктивне природне бажання систематизувати, навіть неочікувані речі, інформація сама вибудовує лінію "систематичних головних ідей". Проте існує певна періодизація: "Наявне шикується в довільний ряд... отак упорядковуються невелички групи внутрішньої систематики... нас спрямовує віра в те, що ми якимось чином рухаємося до якоїсь природної системи" [10, 27]. Дві ланки системного руху: інформаційно-аналітична діяльність та соціальне управління теж вишикуються у споріднений комплекс системного впорядкування: інформаційно-аналітичний простір соціального управління. Варто підкреслити, що функціональне призначення управлінської ідеї демонструє, саме в злагодженому режимі, зразок ефективності, тому і взаємообмін і долучення спільних якостей, і сфери соціального управління, і інформаційно-аналітичної діяльності, відкриває нові можливості та перспективи.

Розуміння сутності інформації не тільки як механічного чинника, тобто не як носія накопичення, а як аналітичного ресурсу спрямованості на багатофункціональний механізм мобільного, трансформаційного руху, в контексті управління соціальними системами, залучає і звертається до відправних функцій процесу управління. Варто зазначити, що однією з головних функцій є функція контролю, а в контексті інформаційно-аналітичної діяльності, де документообіг фіксує будь-які кроки виконання й невиконання, суміжна з контролем є функція звітності. Завдяки входженню функції контролю у простір співіснування інформаційної аналітики відбувається алгоритмізація результативності обраного управлінського курсу. "У дійсності ж контроль органічно пов'язаний з

усіма іншими компонентами системи діагностування і його істотні характеристики не можуть бути повно й адекватно розкриті поза співвіднесенням з іншими ланками, які складають процес діагностики. Всі основні властивості, обмеження й вимоги, які висуваються до контролю, впливають саме із взаємозв'язку його з іншими функціональними елементами процесу діагностування. Їхній органічний зв'язок проявляється в тому, що останні є основними крапками контролю. Таким чином, можна зробити висновок про те, що контроль стосується мети, змісту, прогнозів, вирішення, організації й виконання дій, комунікації й корекції" [11, 62].

Крістофер Мей, автор теоретичного дослідження "Інформаційне суспільство", стверджує, що інформація як методологічний чинник сучасних зрушень впливає на загальну координацію буття, відсторонення від якого, на нашу думку, і формулює ритм задієння і впливу феномена "антикризового буття". "Критична ситуація в інноваційній сфері робить нагальну розробку такої державної політики, яка б забезпечувала розширене відтворення об'єктної бази інформаційно-інноваційної діяльності та незворотній вплив інновацій на прискорене економічне зростання країни". [3, 6] Крістофер Мей підкреслює, що "інформаційне суспільство постає як аналітична величина" [12, 6]. Спроможність вдалого налаштування на науковий сполучник змін не віддаляє, а, врешті-решт, аналітично систематизує суспільний досвід передбачень покращення без усунення базового рівня активного сприяння – явище прогресу як дієвого модуса прогностичного побажання соціального майбуття. Коментуючи наукові дослідження Пітера Дракера та Даніела Бела, К. Мей, наводить наступні слова: "у минулому поступ спирався на здобуття практичних навичок, то сьогодні ресурсом, який рухає суспільство уперед, є систематизована, цілеспрямована, організована інформація" [12, 7]. Таким чином, "інформаційне забезпечення організації управління соціальними системами є однією з функцій створення умов ефективності здійснення управлінської діяльності на всіх її рівнях... цю функцію в теорії і практиці управління соціальними системами ще називають інформаційно-аналітичне забезпечення" [8, 30].

Ритм життя – це не сталий процес? Чи існують передумови і сфери застосування інформаційно-аналітичного простору соціального управління як відправної передумови входження у історичний час сьогодення – інформаційне суспільство? Понятійні норми змін делегують у науковий світ власний контекст збагачення і розширення існуючого предметного обігу. Поруч із феноменом "антикризового буття" варто застосовувати понятійні спектри логічного модусу призначення, відправний перетин яких є гармонійною аргументацією запропонованого проблемного кола цього дослідження, такою сутністю і відзначається інформаційно-аналітичний простір соціального управління. Саме така відповідність ступеню об'ємної аргументації змальовує сучасний стан речей, бо з одного боку відбувається процес пришвидшеної інформатизації, а це впливає і на загальні стандарти життя, які, в свою чергу, видозмінюються, утворюється інша модель

дійсності, а з другого боку: існує відчутний бар'єр для нагальних змін – не відрегульований ресурс соціально-економічного впровадження перетворень систематизуючої площини, характер якого і треба відкоригувати завдяки, знову ж таки, інформаційному спектру чинників невідворотності комплексного структурного зрушення.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Взаємодія багаторівневих якостей аналітики дозволяє гнучко і, зрештою, системно розглянути критичний простір, здавалось би, нездоланного кризового стану. Координація відчайдушних економічних кроків, втілення політичних настанов схоплюється нагальністю не тимчасовістю поверхневого аналізу, а структурним пошуком комплексного прогностичного методу об'ємної площини співставлення ресурсної бази інформаційно-аналітичного рівня призначення з розумінням ефективного використання скерованого вектору соціально-економічних еквівалентів програмного застосування багатофункціональних чинників соціального управління. Завдання щодо зрушення перспективних виявів дослідження феномену "антикризового буття", при залученні науково-теоретичних принципів інформаційно-аналітичного простору соціального управління, демонструє унікальність запропонованого підходу і дозволяє в подальшому більш детально вивчати наданий спектр теоретичного налаштування, що в сукупності і виводить розробку феномена "антикризового буття" на активний теоретичний рівень.

Використані джерела інформації:

1. Гальчинський А. С. Криза і цикли світового розвитку. – К.: АДЕФ–Україна, 2009.
2. Жаліло Я. А., Бабанін О. С., Белінська Я. В., Покришка Д. С., Пищуліна О.М., Лавриненко С. І. Економічна криза в Україні: виміри, ризики, перспективи / Нац. ін-т. стратегічних досліджень. – К.: НІСД, 2009.
3. Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції: "Модернізація сучасного суспільства: шляхи розвитку інноваційно-інвестиційної моделі економіки України". – Феодосія, 2012. – 132 с.
4. Шембель Ю. С. Прогнозування кризового стану підприємства й обґрунтування комплексу заходів антикризового управління: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.01 / Нац. металургійна академія України. – Д., 2002.
5. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: панорама новітньої науки. – К., 1998. – 668 с.
6. Котенко В. П. История и философия технической реальности. – М.: Академический Проект; Триеста, 2009. – 623 с.
7. Основы социального управления / под ред. В. Н. Иванова. – М., 2001.
8. Інформатизація управління соціальними системами: Навч. Посіб. – К.: МАУП, 2003. – 336 с.
9. Ясперс К. Психологія світоглядів. – К.: Юніверс, 2009. – 464 с.
10. Парсонс Т. О структуре социального действия. – М.: Академический Проект, 2000. – 880 с.
11. Друга всеукраїнська наукова конференція "Досягнення соціально-гуманітарних наук в сучасній Україні": у 3-х частинах. – Дніпропетровськ: ТОВ "Інновація", 2012. – ч. 1. – 120 с.
12. Мей К. Інформаційне суспільство. – К.: "К.І.С.", 2004 – 220 с.

Рецензент: Александрова О.В., д.філос.н., професор.